

Шах М. Л.

*студентка Інституту підготовки кадрів
для органів юстиції України
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків
Науковий керівник: Гоцуляк С. Л., к.ю.н., асистент*

КУ-КЛУКС-КЛАН – АВТЕНТИЧНИЙ ЧИННИК ВПЛИВУ БІЛОГО РУХУ НА ІСТОРІЮ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ

Соціальна нерівність, що є основою стратифікації суспільства, завжди сприймається як головна його властивість. Найвагомим підґрунтям серед усіх показників залишається раса. Неймовірного поширення виокремлення людей за расовою ознакою набуло у США, де під впливом різних факторів почали створюватися угруповання, головною метою яких було утвердження панування європеїдної раси над представниками негроїдної раси. Зокрема організацією, членами якої були найжорстокіші расисти, став Ку-клукс-клан.

У якості організації Ку-клукс-клан був створений у травні 1866 р. в м. Пуласкі, штат Теннессі. Шестеро колишніх військових армії Конфедерації зустрілись увечері, і один з них запропонував створити таємну спільноту з назвою «Кюклос», що означає «коло». Інші узгодили кращий на їх думку варіант «Куклуке», до якого потім за спільної згоди було додано слово «клан» [1, с.9].

Протягом довгого періоду часу головними цілями засновників Ку-клукс-клану були містифікація та заманювання нових членів. Червоні вогні та прогулянки верхом, які були обов'язковими при посвяченні у члени Клану. Тому не дивно, що за 1867 р. вплив Ку-клукс-клану в Теннессі поширився з надзвичайною швидкістю, у зв'язку з чим цього ж року лідери Клану з Пуласкі надіслали листи з закликом зібратися на перший з'їзд у Нешвіллі [2, с. 60].

Декларація Клану висувала три мети «білого руху»: захист слабких, невинних і беззахисних, допомога вдовам і сиротам офіцерів армії Конфедерації; захист території країни від будь-яких ворожих вторгнень; допомога у реалізації всіх конституційних прав на життя та

майно громадян. На цьому ж з'їзді був обраний перший лідер ордену «Великий візир», яким став генерал Натан Бедфорд Форрест [1, с. 64].

Діяльність Клану мала позитивні та негативні сторони: з одного боку, висунуті головні цілі досягалися щодо безперечно вільного білого населення, але, з іншого боку, величезна кількість злочинів здійснювалася під прикриттям маски члену Ку-клукс-клану. Визначальним є те, що не було зареєстровано жодного акту насилля стосовно жінки, незважаючи на колір її шкіри [2, с.83].

У 1869 р. був виданий перший спільний документ, названий серед членів «Жахливою ерою», «Чорною епохою» або «Страшною годиною», який затверджував характер діяльності «Невидимої імперії» [2, с. 92].

Сама структура організації станом на 1 січня 1869 р. мала близько 1500 відділень та діяла в 45 штатах. На чолі «Невидимої імперії» стояв «Великий візир», який тримав при собі раду з 10 «геніїв». Кожен штат являв собою «королівство», яке поділялося на «дени», на чолі останніх стояли «Великі тирани» з помічниками «Фуріями». Кількість членів Ку-клукс-клану перевищувала 100 тисяч чоловік, приблизно така ж кількість заяв ще поступала [2, с. 415].

Ініціатором відродження Ку-клукс-клану після прокламації Натана Форреста всім членам «Невидимої імперії», де зазначалося, що організація впоралася з завданнями, став полковник Вільямс Сіммонс, програма якого засновувалася на трьох поняттях: патріотизм, американізм та зверхність білої раси [3, с. 65].

Найбільш яскравим вираженням могутності Ку-клукс-клану став марш більш як 40 тисяч членів організації в серпні 1925 р. в Вашингтоні. Лідери Клану стверджували, що в ті роки вони безпосередньо впливали на «велику» політику США: сприяли переобранню президента, затвердженню нових суворих анти імміграційних законів, а також законів, що обмежували діяльність католицьких організацій [3, с. 437]. Клан використовував найрізноманітніші форми насилля (повішення, обливання кислотою, розстріли, спалення та ін.). Символом жорстоких злочинів Ку-клукс-клану став відомий «суд Лінча». Лише в 1892 р., за офіційною статистикою, жертвами «суду Лінча» стали 162 негри та 62 білих американці [4, с. 116].

У 70-х роках ХХ ст. Ку-Клукс-Клан пережив своє третє відродження, яке очолив Девід Дюк. Були докладені зусилля для вступу молоді через спеціальний табір в Алабамі. Так, у 1979 р. група підлітків, одягнених у футболки з символікою Клану спалили шкільний автобус за активної підтримки своїх наставників[4, с. 167]. Члени Клану зіштовхнулися з пресингом та арештами, тому у 1987 р. організація налічувала лише 5 тисяч членів. Через це члени Арійського конгресу націй, неонацисти та куклукскланівці створили нову структуру під назвою «Порядок», яка долучала до числа свої ворогів не тільки негрів і євреїв, а й весь уряд США [3, с. 820].

Укорінення думки щодо розмежування людства на «панівну» та «підлеглу» раси відбувалося протягом століть, тому закономірним є той факт, що навіть сучасне цивілізоване суспільство не може повністю залишити позаду жахіття расової дискримінації. Тому найголовнішим здобутком сучасності в плані расової рівності є прагнення до встановлення миру не тільки на папері, а й у свідомості та діях людей.

Список використаних джерел

1. Trelease A. W. White Terror: The Ku Klux Klan Conspiracy and Southern Reconstruction, Baton Rouge; London: Louisiana State University Press, 1995, 557 p.
2. Horn S. F. Invisible Empire: The Story of the Ku Klux Klan, 1866-1871. — Montclair, New Jersey: Patterson Smith Publishing Corporation, 1939, 474p.
3. McVeigh Rory. Structural Incentives for Conservative Mobilization: Power Devaluation and the Rise of the Ku Klux Klan, 1915–1925. Social Forces, Vol. 77, No. 4 (June 1999), 1463 p.
4. Tyson Timothy B. The Blood of Emmett Till. — New York: Simon & Schuster, 2017. «Carolyn Bryant Donham, interview with the author, Raleigh, NC, September 8, 2008», 221 p.